

Rapport fra tilsyn: 30.10.2020

Informasjon om tilsynsobjekt

Klient	Foretaksnr (Orgnr 1)	Bedriftsnr (Orgnr 2)
NORSK SPESIALOLJE AS AVD BAMBLE	983716245	995652463

Anleggsid	Anlegg	Kommune
35625	NORSK SPESIALOLJE AS AVD BAMBLE	3813 Bamble

Kontaktpersoner

Virksomhet	Navn	Funksjon	Telefon
DSB	Celin Russøy Tonheim	Leder	33 41 27 81

Bakgrunn for tilsynet

Hensikten med tilsynet var å få inntrykk av virksomhetens forebyggende arbeid og etterlevelse av regelverk på utvalgte områder.

Tilsynet ble gjennomført med hjemmel i følgende lover og forskrifter:

- Lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)
- Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift 3. juni 2016 nr. 569 om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift 30. juni 2003 nr. 911 om helse og sikkerhet i eksplosjonsfarlige atmosfærer
- Forskrift 8. juni 2009 nr. 602 om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen (forskrift om håndtering av farlig stoff)
- Forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)

Tema for tilsynet

Tilsynet omfattet følgende temaer:

- oppfølging av forrige storulykkesinsyn (Miljødirektoratet, 2018)
- styring og risikovurdering av endringer
- miljørisikovurdering
- risikovurdering farlig stoff.

I tillegg ble det under tilsynet stilt spørsmål knyttet til planer om endringer og til uønskede hendelser. Svarene skal brukes som underlag for tilsynsmyndighetenes vurdering av tilsynsfrekvens.

Resultater fra tilsynet

I det etterfølgende beskrives avvik og anmerkninger som ble avdekket under tilsynet.

Definisjoner

Avvik: "Manglende etterlevelse av krav gitt i medhold av lov eller forskrift."

Anmerkning: "Et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik."

Avvik

Følgende avvik ble avdekket under tilsynet:

Avvik nr: 1

Beskrivelse

Virksomhetens prosedyrer for identifikasjon og vurdering av risiko knyttet til håndtering av farlig stoff har mangler.

Regelverkshenvisning

Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter
§ 5. Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon
2. ledd nr. 7 Iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav

Forskrift 8. juni 2009 nr. 602 om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen
§ 14 Risiko og risikovurdering.
§ 16 Arealmessige begrensninger.

Forskrift 3. juni 2016 nr. 569 om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
§ 4 Storulykkevirksomhetens plikter

Kommentar

Virksomheten har ikke prosedyre for å identifisere, vurdere sannsynlighet for og konsekvens av storulykker ved normal og unormal drift, jf. storulykkeforskriften vedlegg III pkt. 2. Det foreligger prosedyre for gjennomføring av grovanalyse for anlegget, men det fremgår ikke av virksomhetens styringssystem hvordan anleggets storulykkescenarier skal velges ut blant de uønskede hendelsene som er identifisert ved grovanalysen, eller hvordan storulykkescenariene skal vurderes.

Virksomheten har heller ikke prosedyre som sikrer at risikovurdering etter forskrift om håndtering av farlig stoff § 14 eller utredning av behovet for arealmessig begrensninger etter forskrift om håndtering av farlig stoff § 16 ivaretas. Kravet til risikovurderingens omfang avhenger av anleggets kompleksitet, størrelse, beliggenhet mv. Som nevnt over foreligger det prosedyre for gjennomføring av grovanalyse. For et storulykkeanlegg forventes det imidlertid at det i tillegg gjøres kvantitative vurderinger av konsekvensene av identifiserte uhellsscenarier. Det er dessuten nødvendig med kvantitative vurderinger for å kunne utrede behovet for arealmessige begrensninger.

Anmerkninger

Følgende anmerkninger ble notert under tilsynet:

Anmrk.nr: 1

Beskrivelse

Virksomheten bør vurdere å inkludere retningslinjer for oppfølging av utførte endringer i prosedyren for styring av endringer.

Kommentar

Tilsendt prosedyre for styring av endringer vurderes å oppfylle kravene i storulykkeforskriften vedlegg III punkt 4. Prosedyren er imidlertid ikke fullt ut i overensstemmelse med veiledning til vedlegg III punkt 4 når det gjelder oppfølging av utførte endringer. Etter veiledningen bør prosedyren omfatte beskrivelse av etablering og iverksetting av tilpassede kontrollprosedyrer etter endring, samt korrigerende mekanismer og etterfølgende overvåkning.

Anmrk.nr: 2

Beskrivelse

Virksomhetens gjennomføring og dokumentasjon av grovanalyser har potensiale for forbedringer.

Kommentar

Ved gjennomgang av tilsendte grovanalyser (nr. 25 og nr. 27b), er enkelte forbedringspunkter identifisert.

Analysene skiller ikke mellom forebyggende og konsekvensreducerende tiltak. I tilsendte analyser beskrives tiltak ment for å redusere risikoen ved anlegget under overskriftene årsaksreducerende og risikoreducerende tiltak, men informasjonen som gis under de to overskriftene er den samme. Dette fremstår som lite hensiktsmessig, og det bør tas en gjennomgang av relevante tiltak og hvordan de virker inn på risikoen ved anlegget.

Videre bør det gjøres en gjennomgang av alle grovanalyser for å sikre at det skilles mellom årsaker til hendelsen som skal analyseres, selve hendelsen og konsekvens av hendelsen.

Forskjellen mellom initierende hendelse, topphendelse og konsekvens kan illustreres med en beholder som kan inneholde giftig gass. For en slik installasjon vil for eksempel korrosjon (initierende hendelse) kunne forårsake en lekkasje (topphendelse) av giftig gass som kan medføre skade på ansatte ved eksponering (konsekvens).

Som eksempel på at det ikke er skilt mellom initierende hendelse, topphendelse og konsekvens, refereres det til grovanalyse 27b. Her er skade på personell grunnet eksponering for farlige stoffer (H₂S) oppført som en egen hendelse (c), på lik linje med utslipp/ søl av stoff (d). Gitt at de ansatte ikke i en normal driftssituasjon eksponeres for H₂S på anlegget, må en eventuell eksponering skyldes en teknisk eller organisatorisk svikt som medfører frigjøring av H₂S i anlegget (topphendelse).

For å kunne sette inn riktige tiltak for å redusere risikoen på anlegget (forebyggende eller konsekvensreducerende), er det viktig å ha et bevisst forhold til skillet mellom topphendelser, initierende hendelser og konsekvenser, samt hvilke tiltak som er forebyggende og hvilke som er konsekvensreducerende. Dette bør gjenspeiles i grovanalysene.

Med referanse til grovanalyse 27b påpekes det også at analysenes vurdering av risiko (sannsynlighet*konsekvens) må gjenspeile dagens risiko. I den aktuelle analysen fremkommer det ikke at hendelsen i rødt område har fått redusert risiko på grunn av krav om at ansatte skal bære gassmålere. Allerede innførte tiltak skal legges til grunn ved vurdering av risiko. Dersom det i arbeidet med risikovurderingene identifiseres behov for ytterligere tiltak, gis det anbefaling om dette i slutten av analysen.

Oppfølging av tilsynet

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap ber om en tilbakemelding med redegjørelse for hvordan avvikene vil bli fulgt opp og angivelse av når avvikene vil være lukket. Tilbakemeldingen sendes DSB innen 31.12.2020.

Eventuelle spørsmål kan rettes til Celin Russøy Tonheim på e-post: celin.tonheim@dsb.no eller per telefon: 33 41 27 81.

Vedlegg 1 Dokumenter

Oversikt over dokumenter som ble benyttet under tilsynet:

1. Oversikt over tekniske og organisatoriske endringer de siste to år datert 13.10.2020
2. Kvantitativ risikoanalyse (Multiconsult) datert 20.02.2019
3. Vedlegg A til kvantitativ risikoanalyse (Multiconsult)
4. Prosedyre 3.1.11-1: Risikoanalyse Norsk Spesialolje AS datert 12.10.2020
5. Grovanalyse nr. 25: Storulykke datert 15.11.2018
6. Grovanalyse nr. 27b: Farlige stoffer (brannfare og miljøfare) datert 30.09.2020
7. Miljøriskovurdering datert 06.11.2019
8. Situasjonsplan datert 2019
9. Kvalitets- og Miljøhåndbok datert 16.01.2020
10. Prosedyre 2.16: Styring av endringer datert 12.10.2020
11. Oversikt over produkt – avfallsstrømmer datert 21.10.2020
12. Prosedyre 2.1.11: Kontrollrutiner/ beredskap og risiko datert 10.10.2017
13. Excelark med alle ROS-analyser.

Vedlegg 2 Deltakere

Navn	Funksjon/rolle	Virksomhet	Åpnings møte	Intervju	Sluttmøte
Celin Russøy Tonheim	Leder	DSB	X	X	X
Britt Endre	Deltaker	Miljødirektoratet	X	X	X
Pål Årseth	Observatør	Bamble brannvesen	X	X	
Elin Måleng Tingstad	Kvalitet-/ HMS-leder	Norsk Spesialolje AS	X	X	X
Bjørn Roger Broen	Plassjef	Norsk Spesialolje AS	X	X	X